

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-14
Besvaras senast
2025-02-26 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:791 Sveriges ansvar i de värsta humanitära kriserna

International Rescue Committee (IRC) har nyligen presenterat sin *Emergency Watchlist 2025*, där de identifierar de 20 länder som löper störst risk för förvärrade humanitära kriser. Sudan, de palestinska områdena (Gaza och Västbanken), Myanmar, Syrien och Sydsudan toppar listan. I dessa länder kombineras våldsamma konflikter, klimatkriser och ekonomiska kollapser till en situation där miljontals människor står utan skydd, mat, sjukvård och framtidsutsikter. IRC varnar för att USA drar tillbaka sitt bistånd på flera områden, vilket skapar ett växande tomrum som riskerar att fördjupa de pågående katastroferna. Frågan är vad Sverige gör för att möta dessa utmaningar.

IRC pekar på fyra obalanser som driver på dessa kriser:

1. Mer konflikt, mindre diplomati – där våld och milisgrupper tar över då internationella fredsprocesser och diplomati får mindre stöd.
2. Fler attacker mot civila, färre konsekvenser – då stater och icke-statliga aktörer bryter mot internationell humanitär rätt utan rättsliga påföljder.
3. Ökade koldioxidutsläpp, mindre klimatanpassning – de länder som drabbas hårdast av klimatförändringar är ofta de som bidrar minst till utsläppen.
4. Mer rikedom, mindre fattigdomsbekämpning – trots global ekonomisk tillväxt ökar extrem fattigdom i de länder där behoven är som störst.

IRC rekommenderar en mer samordnad humanitär insats och pekar på följande åtgärder:

- Ökat bistånd till de värsta humanitära kriserna.
- Skydd av civila och ett starkare försvar av internationell humanitär rätt.
- Investeringar i klimatanpassning för de mest utsatta länderna.
- Skuldavskrivningar och ekonomiskt stöd för att minska fattigdom och ekonomisk kollaps.

Sverige har en lång tradition av att vara en humanitär stormakt med ett tydligt engagemang för världens mest utsatta. Under årtionden har vårt land varit en förespråkare för internationell rätt, fredsbyggande och katastrofhjälp. Det svenska enprocentsmålet har gjort att vi kunnat vara en stabil och förutsägbar partner för FN och civilsamhällets organisationer. Men den nuvarande

regeringen har brutit med denna tradition genom att skära ned biståndet kraftigt och överge enprocentsmålet. Denna omläggning får konsekvenser för människor i de mest utsatta länderna, och Sverige riskerar att förlora sin roll som en trovärdig röst i det internationella biståndsarbetet.

I en tid då USA minskar sitt bistånd och de humanitära behoven i världen ökar behövs en aktiv och ansvarsfull biståndspolitik från Sveriges sida. Med de senaste nedskärningarna får organisationer svårare att planera och genomföra långsiktiga projekt, vilket får direkta konsekvenser för miljontals människor i akut nöd. Samtidigt som andra nationer minskar sina humanitära insatser bör Sverige stå fast vid sina åtaganden och visa ledarskap genom att fylla det tomrum som växer i det internationella biståndsarbetet.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka initiativ avser statsrådet att ta för att adressera de rekommendationer som IRC lyfter fram i sin *Emergency Watchlist 2025*, särskilt i ljuset av att USA minskar sitt bistånd och att de humanitära behoven i världen ökar?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck